

Smart logistik

Seminarium med Dana Wagler och Daniel Larsson 12 oktober 2021

Three Oaks Community Farm

Dana Wagler som driver Three Oaks Community farm på Vikbolandet presenterar hur LEAN kan appliceras i ett andelsjordbruk.

Han förklarar att LEAN-konceptet startades i Japan och spreds till västvärlden genom företaget Toyota. Syftet med LEAN är att identifiera och eliminera alla faktorer i en produktionsprocess som inte skapar värde för kunden - man strävar efter mer värde för mindre arbete. Tanken är att man kan öka produktiviteten genom att eliminera svinn. Modellen bygger på tre hörnstenar som från japanska kan översättas till svinn, ojämnhet och överbelastning. Detta är de tre delarna man vill minimera och beroende på hur man går till väga så kan det appliceras på en mängd olika verksamheter.

Författaren Ben Hartman har tagit fram 5 strategier för odlare som vill applicera LEAN på sin verksamhet. Dana beskriver dem:

1. Sortera: behåll bara de verktyg och maskiner som ökar värdet på produkten
2. Låt kunden definiera värdet: Vad, när och hur mycket vill kunden ha?
3. Identifiera stegen som ökar produktvärdet: Så, skörda, tvätta (men även t.ex bokföring kan hamna här)
4. Ta bort allt som inte ökar värdet på produkten: Sådant blockerar flow och effektivitet samtidigt som det minskar mervärdet på produkten.
5. Tillämpa strategin *kaizen*: Sträva mot ständig förbättring

I sin egen verksamhet försöker Dana arbeta enligt Hartmans 5 strategier. Under punkten "sortera" beskriver Dana att han gör en grundlig storstädning varje vinter.

Dana har lagt upp sina leveranser så att hans andelsägare själva plockar ihop sina grönsaker. En "game changer" för Dana var att investera i ett

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Länsstyrelsen
Västra Götaland

kylsläp för att kombinera behoven av kylrum och transportkärra. Den investeringen besparar Dana mycket tid och energi.

Mylla Andelsjordbruk

Daniel Larsson, som driver Mylla andelsjordbruk, förklarar hur han applicerar LEAN-strategierna i sin verksamhet. Daniel berättar att han inte i grunden är en person som gillar organisering men att han har tvingat sig själv att komma i gång med det på grund av att det är så frustrerande och tidsödande att ha sina saker utspridda utan plats. Även Daniel gör med jämna mellanrum en storstädning i odlingen, ofta när han får en lucka efter intensiva perioder. Daniel förklarar att han har gått över från uppstartsfasen och vidare till nästa fas och vartefter företaget utvecklas kan även organisationen och infrastrukturen behöva förändras för att optimera flödet.

Även kring grönsaksleveranserna har Daniel ett uttänkt flöde. Där har han försökt förkorta kedjan så mycket som möjligt och har landat i ungefär samma upplägg som Dana. Andelsägarna packar ihop sina kassar själva i stället för att Daniel ska packa och lämna ut kassarna. Han upplever dels att det besparar honom mycket tid, dels att kunderna uppskattar upplägget.
